Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien

PÄÄTÖSLAUSELMA,

antama 14 päivänä helmikuuta 2002,

nuorten vapaaehtoistyön lisäarvosta kehitettäessä yhteisön nuorisotoimintaa

(2002/C 50/02)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO JA NEUVOSTOSSA KOKOONTUNEET JÄSENVALTIOIDEN HALLITUSTEN EDUSTAJAT, jotka

katsovat seuraavaa:

(1) Euroopan yhteisön perustamissopimuksessa määrätään, että yhteisön toiminnalla pyritään edistämään nuorisovaihdon sekä nuoriso-ohjaajien vaihdon kehittämistä.

(2) Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyivät päätöksellä 1031/2000/EY [1] yhteisön Nuoriso-toimintaohjelman. Ohjelman suosio kasvaa kaikissa jäsenvaltioissa, ja siihen sisältyy tärkeä eurooppalaista vapaaehtoistyötä koskeva osio, jossa kansainvälinen vapaaehtoistyö määritellään selkeästi.

(3) Puheenjohtajavaltio Ruotsin ja komission Uumajassa 16–18 päivänä maaliskuuta 2001 järjestämän nuorten asemaa Euroopassa käsitelleen konferenssin suosituksissa viitattiin siihen, että on tärkeää määrittää nuorten vapaaehtoistyön asema Euroopan tasolla.

(4) Yhdistyneet Kansakunnat on julistanut vuoden 2001 kansainväliseksi vapaaehtoistoiminnan vuodeksi.

(5) Lissabonissa 23 ja 24 päivänä maaliskuuta 2000 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmissä todetaan, että Euroopan unioni tarvitsee kokonaisvaltaisen strategian, jonka tavoitteena on valmistella siirtymistä tietoon perustuvaan talouteen ja yhteiskuntaan, joten nykyisten oppimiseen ja työntekoon liittyvien mallien on muututtava.

(6) Komission 30 päivänä lokakuuta 2000 päivätty muistio elinikäisestä oppimisesta ja elinikäistä oppimista koskevaan tiedonantoon liittyvät komission valmistelut ovat tärkeitä. Aiempina puolivuotiskausina käytyjen keskustelujen aikana kiinnitettiin huomiota erityisesti vapaaehtoistyöhön liittyvän koulun ulkopuolisen oppimisen ja arkioppimisen tuomaan lisäarvoon.

(7) Neuvoston ja jäsenvaltioiden hallitusten edustajien nuorten yhteiskunnallisesta osallisuudesta 14 päivänä joulukuuta 2000 antamassa päätöslauselmassa [2] kehotetaan komissiota ja jäsenvaltioita kutakin toimivaltansa puitteissa tutkimaan yhteisen työskentelyn tavoitteita, joilla pyritään edistämään kaikkien jossain jäsenmaassa laillisesti asuvien nuorten mahdollisuuksia osallistua täysipainoisesti talous- ja yhteiskuntaelämään.

(8) Nizzan Eurooppa-neuvoston hyväksymässä liikkuvuutta koskevassa toimintasuunnitelmassa ja Euroopan parlamentin ja neuvoston opiskelijoiden, koulutuksessa olevien, vapaaehtoisten, opettajien ja kouluttajien liikkuvuudesta Euroopan yhteisössä 10 päivänä heinäkuuta 2001 antamassa suosituksessa [3] mainitaan joukko liikkuvuutta edistäviä toimia. Euroopan parlamentti ja neuvosto mainitsevat liikkuvuudesta annetussa suosituksessa erityisesti toimenpiteitä, joita jäsenvaltiot pitävät sopivina poistamaan esteitä vapaaehtoisten liikkuvuudelta.

(9) Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien 28 päivänä kesäkuuta 2001 antamassa päätöslauselmassa ”Syrjäytymisestä oman elämän vaikuttajaksi: nuorten aloitteellisuuden, yritteliäisyyden ja luovuuden edistäminen” [4] todetaan virikkeellisyyden merkitys arvokkaana voimavarana.

(10) Amsterdamin sopimuksen päätösasiakirjaan liitetyssä vapaaehtoispalvelua koskevassa julistuksessa N:o 38 tunnustetaan vapaaehtoispalvelun merkittävä osuus yhteiskunnallisen yhteisvastuullisuuden kehittämisessä ja todetaan, että yhteisö edistää vapaaehtoisjärjestöjen Euroopan laajuista ulottuvuutta painottamalla erityisesti tiedon ja kokemusten vaihtoa sekä nuorten ja ikääntyneiden osallistumista vapaaehtoistyöhön,

TOTEAVAT SEURAAVAA:

1. Kaikissa jäsenvaltioissa lukemattomat nuoret ovat mukana erilaisissa vapaaehtoistyön muodoissa. Jäsenvaltioiden välisistä eroista huolimatta nuoret muodostavat kaikkialla suuren osan niistä vapaaehtoisista, jotka osallistuvat yhteisössä aktiivisesti etupäässä sosiaalisiin ja humanitaarisiin aloitteisiin, hankkeisiin ja valtioista riippumattomien järjestöjen toimintaan demokraattisen yhteiskunnan ja kestävän kehityksen hyväksi.

[1] EYVL L 117, 18.5.2000, s. 1.

[2] EYVL C 374, 28.12.2000, s. 5.

[3] EYVL L 215, 9.8.2001, s. 30.

[4] EYVL C 196, 12.7.2001, s. 2.

2. Nuorten vapaaehtoistyön eri muodoilla, myös Euroopan unionin toiminnan Nuoriso-ohjelman mukaisella eurooppalaista vapaaehtoistyötä koskevalla osiolla, joka on osa Nuoriso-toimintaohjelmaa, on yhteiskunnallista merkitystä, sillä se

   a) levittää sellaisia yleismaailmallisia arvoja kuin ihmisoikeuksia, demokratiaa, rasismin vastaisuutta, yhteisvastuuta ja kestävää kehitystä;

   b) edistää yhteiskunnallista osallistumista, vapaaehtoista sitoutumista ja aktiivista kansalaisuutta ja lujittaa kansalaisyhteiskuntaa kaikilla tasoilla;

   c) edistää nuorten yhteiskunnallista osallisuutta ja auttaa nuorten luovuuden, yritteliäisyyden sekä yhteiskunnallisen innovoinnin kehittymistä.

3. Nuorten vapaaehtoistyö antaa nuorille mahdollisuuden kehittää tiettyjä henkilökohtaisia ja ammatillisia valmiuksia edistäen siten nuorten työllistyvyyttä sekä heidän osallistumistaan yhteiskuntaan yleensä.

4. Nuorisojärjestöillä ja -hankkeilla on tärkeä tehtävä nuorten parissa koulun ulkopuolisen oppimisen ja arkioppimisen ympäristöinä, ja ne myötävaikuttavat monipuolisuudellaan elinikäisen ja elämänlaajuisen oppimisen toteutumiseen kaikilta osiltaan.

5. Valtioista riippumattomilla järjestöillä, nuorisojärjestöillä ja kaikilla muilla nuorten vapaaehtoistyön alalla toimivilla järjestöillä on erityisasema nuorten vapaaehtoistyön käytännön toteutumisympäristönä niin paikallisella, kansallisella kuin Euroopan tasolla.

6. Nuoret vapaaehtoiset ovat itse tärkeässä asemassa yhteisön Nuoriso-toimintaohjelman piiriin kuuluvien eri hankkeiden kehittämisessä ja toteuttamisessa,

KEHOTTAVAT JÄSENVALTIOITA:

Toteuttamaan sopiviksi katsomansa toimenpiteet poistaakseen oikeudelliset ja hallinnolliset esteet, jotta nuorten vapaaehtoistyö saa kaikki mahdollisuudet kehittyä kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.

Estämään sen, että nuorten vapaaehtoistyö rajoittaisi tai korvaisi mahdollista tai olemassa olevaa palkkatyötä,

KEHOTTAVAT KOMISSIOTA JA JÄSENVALTIOITA OMAN TOIMIVALTANSA PUITTEISSA:

1. Toteuttamaan toimenpiteitä nuorten vapaaehtoistyön lisäämiseksi ja kehittämiseksi edelleen. Tässä tulisi tarvittaessa noudattaa Yhdistyneiden Kansakuntien kansainvälisen vapaaehtoistoiminnan vuoden puitteissa asettamia strategisia tavoitteita.

2. Nuorten vapaaehtoistyötä koskevan politiikan laatimiseksi ja alaa koskevan eurooppalaisen yhteistyön vahvistamiseksi hyödyntämään seuraavia osioita, jotka perustuvat vuoden 2001 Kansainväliseksi vapaaehtoistoiminnan vuodeksi julistavan YK:n päätöslauselman strategisiin tavoitteisiin:

   a) vapaaehtoistyön ja siihen osallistumisen edistäminen ja sitä koskevien tietojen antaminen myönteisen kuvan vahvistamiseksi vapaaehtoistyöstä;

   b) se, että muun muassa viranomaiset kaikilla tasoilla sekä yleinen mielipide, tiedotusvälineet, elinkeinoelämä, työnantajat ja kansalaisyhteiskunta tunnustavat ja tukevat vapaaehtoistyötä;

   c) vapaaehtoistyön tukeminen kannustimin ja vapaaehtoisia, heidän ohjaajiaan ja järjestöjään kouluttamalla;

   d) asianomaisten toimijoiden verkottuminen, jolloin on kiinnitettävä erityistä huomiota nuorten omaan näkökulmaan;

   e) nuorten vapaaehtoistyön laadusta huolehtiminen ottaen huomioon terveys- ja turvallisuusnäkökohdat.

3. Tunnustamaan nuorten vapaaehtoistyöstä saatavien kokemusten merkityksen ja kokoamaan yhteen ja vaihtamaan nuorten vapaaehtoistyötä koskevia hyviä toimintatapoja.

4. Tukemaan nuorten vapaaehtoistyön kaikkia osapuolia.

5. Helpottamaan nuorten osallistumista vapaaehtoistyöhön siten, että vältetään kaikkea sosiaalista syrjäytymistä tai syrjintää.

6. Edistämään ja tukemaan nuorten vapaaehtoistyötä koskevaa tutkimusta seuraamalla säännöllisesti kentällä tapahtuvaa kehitystä ja asianmukaisin politiikkaa koskevin päätöksin.

7. Ottamaan valtioista riippumattomat järjestöt, nuorisojärjestöt ja kaikki muut nuorten vapaaehtoistyön alalla toimivat järjestöt sekä itse nuoret vapaaehtoiset mukaan nuorten vapaaehtoistyötä tukevan politiikan laatimiseen ja toteuttamiseen. Tämän on tapahduttava osallistumisen hengessä ja käyttäen hyväksi vapaaehtoisten ja heidän järjestöjensä kokemusta.

8. Sisällyttämään nämä nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet siihen seurantaan, jota Euroopan yhteisöjen komission julkaiseman Euroopan nuorisoa koskevan valkoisen kirjan pohjalta mahdollisesti toteutetaan,

KEHOTTAVAT KOMISSIOTA:

1. Edistämään Euroopan yhteisön ja Euroopan neuvoston aloitteiden sekä muiden kansainvälisten elinten aloitteiden yhteisvaikutusta sekä strategia- että toimintatasolla.

2. Ottamaan huomioon nuorten vapaaehtoisten tärkeä osuus Nuoriso-toimintaohjelman toimissa ja selvittämään ohjelman arvioinnin ja tulevan kehittämisen yhteydessä, kuinka nuorten vapaaehtoistyötä voidaan edelleen edistää.

TOIVOVAT:

Tämän päätöslauselman osaltaan kehittävän yhteistyöpolitiikkaa nuorisoalalla, toissijaisuusperiaatteen mukaisesti, erityisesti siten, että tunnustetaan sekä nuorten kanssa tehtävän että nuorten itsensä tekemän vapaaehtoistyön merkitys.